

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Svbsidivm Sive Coronis De Evcharistia

Zwingli, Ulrich

Tiguri, 1525

Clarissimis viris Bartolomeo a madiis Bernesium a Soenatu, Volfgingo et Claudio filiis, Iacobo et Benedicto nepotibus, ac pronepotibus eius, totiq, genti Huddrychus Zwinglius.

urn:nbn:de:bsz:31-62140

AK

an 63 A 1410

CLARISSIMIS VIRIS BARPTOLEMAEO A MADIIS
Bernensium à Scenatu, Volfgango & Claudio filijs, Iacobo & Benedicto
nepotibus, ac pronepotibus eius, totiꝫ genti
Huldrychus Zuinglius.

RATIAM ET PACEM A
deo. Tāta est hodie uiri ornatif
simi, sub prætextu mitis Chri
sti, calumniandi audacia, ut nō
pauci & docti & pij homines,
quod amicis nuncuparunt, un
diꝫ munire coacti sint, ne quo
rundam genuinum experirent
tur, qui negant Christianum
Christiano quicꝫ dedicare pos

se: impijs hanc consuetudinem esse relinquendam & incre
dulis: hi enim soleant adulationum ambitu apud habitiores
semper aliquid eblandiri, cum ipse nōdum uideam quibus
nam prius τὸ κλειπ mittendum sit, an innocuis istis adurato
ribus, quamuis incredulis, an moderatoribus istis rerum o
mnium ac censoribus, qui tamen pij nomen hac uia quærūt,
si sint mordacissimi. Quasi uero apostoli: Petrus, Ioannes,
Paulus, non tantas, cum publice ad totas ecclesias, tum pri
uatim ad amicos dederint epistolas, ut iusti libri uideri poss
sint, non operis amplitudine tantum, sed argumenti quoꝫ
magnificentia & grauitate. Sic enim scribebant, ut publicæ
epistolæ priuatim omnibus prodesent: & priuatæ publicæ
omnibus. Epistola igitur illis fiebat, quod liber exire pote
rat. Quo nobis etiam modo licuisset totum hunc libellum
epistolam facere, non librum, eodem argumento manente,
sed non eodem nomine. Sed nolo hac defensione uti apud
istos

z†

istos, qui satisfactionem nullam recipiunt, nisi dum pro au-
dacia sua causam dicunt, iam illis omnia licent, omnia re-
cte pieq; acta sunt. Istorum ipsorum iure nitar, dum ad uos
hanc opellam mitto. Dicunt enim causamcur nuncupa-
re non liceat, quod qui nuncupent, plerumq; ambiant. Am-
bitum ergo ubi sustulero, iam iure licebit ad uos scribere.
Attamen missis Zoilis istis, ne dum eos abundantius inse-
ctaremur, quisquam putaret eos alicuius esse faciendos, id
agamus, cuius causa huc uentum est. Cum subsidium istud
quantulumcunq; est, prodire pararet, uisi estis soli ad quos
primum diuerteret: tantus est enim odor pietatis uestræ, ut
eum merito nulla debeat abolere uetustas: habet enim &
Christi Ecclesia exempla sua, quæ posteritas spectet ac imi-
tetur: ea uero, quomodo ad posteros usq; perdurabunt, nisi
sit qui uenientibus sæculis commendet? Christus tantum-
non legem condidit, ut Magdalenes factum, prædicantibus
apostolis, ad omnes dimanaret: enunciant publicis epistolis
Apostoli, si qui fuissent inter discipulos pietate insignes. Qd'
si tenunc Barptolemæ prudentissime hinc commẽdarem,
quod inter Bernates scenatorium ordinem iam olim ade-
ptus es: quod mira tum sapientia tum cõstantia perpetuo ge-
ris: quod tam humanis liberis, nepotibus ac pronepotibus,
ijsq; amãtibus ac nutibus tuis obtemperantibus stãpatus es:
quod isti, nunc te spectante, magna rerum magnarum indí-
cia dant, qualesq; olim futuri sint, cum oculos tuos foeliciter
clauserint, ipso flore testantur: quod numerosa de eis pulcra
que tibi posteritas quotidie sobolescit: quod rerum omnium
adfluit ubertas: quod uulgi plausus adobruunt, non imme-
rito inquam nos proscinderent amari isti censores, si te ob
ista friuola (absit inuidia) nugacia & ad omnẽ uetum nutan-
tia comẽdarem: nihil enim inter humana solide firmũ est.

Quum autē te omnes pietate tam integra, tua uero tenuibus
ac laborantibus in Christo fratribus tam exposita esse prædi-
cent, ut liquidò adpareat te ista, quæ paulo ante numeravi-
mus, nō sic mirari ut eis efferaris, sed moneri ne ipsis potius
quàm qui largitus est ea, Deo hæreas: iam non debent pij ho-
mines committere, ut tali exemplo posterī fraudentur. Sunt
hæc tēpora sic turbulenta & afflictā, ut quum futuri aliquan-
do homines intuturi sunt eorum faciem, si modo quisquā
stilo dignabitur, non dubitem, constituros tāquam ad repen-
tinam aliquam imānemq; inusitatā tempestatis procellam:
atq; adeo maxime, quod omnis motus & p̄sias eorum nasci-
tur, qui ecclesiasticorū nomine sese indicant, non dicam uen-
ditant, cum non adsit emptor, eam posterorum consternatio-
nem letabūt, è medijs fluctibus seruata exempla, cum simul
uident cum summo scelere summam quoq; uirtutē uiguisse
ac certauisse. Vobis ergo statutū est hoc de Eucharistia sub-
sidiolum dedicare, non quo pro dignitate comēdem gloriā
uestram, quam in Euāgelio Christi habetis, sed quo tester ta-
les esse quos doctissimorum hominum sermo debeat æterni-
tati consecrare, uel hoc argumento, quod argumentum Ro-
manensibus longe infestissimum libere licuerit uobis nun-
cupare: sunt enim nōnulli, qui pijssimorum siue hominum
siue operum inscriptionem despuunt. Quum igitur res tam
odiosa Romanensibus, uestrum nomen in ipso rostro por-
tendit: iam omnibus discitur, fidei integritatisq; uestre in-
fracta inconcussaq; uirtus. Corusca est ueri facies, lipporūq;
oculos perstringit sic, ut in eam intendere nequeant. Hic in-
foelices non student morbo mederi, ut cum sanis possint gra-
tissimā lucē intueri, sed protinus exclamant: Tolle tolle hūc
qui hoc malū, lucem ueri scilicet, proferre audet. Qui ergo
hic in auxiliū profilit, ac proditā lucem tuetur, is nimirū
sumam

sumam cum ipsa ueritate quæ Christus est gratiã inibit. Quid
cæcius quæso, quid obscurius, quid tenebricosius fuit, quàm
in symbolico Eucharistiæ pane putare nos corpoream Chri-
sti carnem edere? Quid deinde stultius quàm humana teme-
ritate cõmentã fingere quibus extremã dementiam tuearis?
præsertim cum nec apostoli, nec præsci homines Christo fi-
dentes sic saluatoris sui uerba intellexerint, ut aliquid tale li-
ceat apud eos suspicari. Quod si nunc è scripturarum fonti-
bus proferas, quibus planissimam ueritatem sensibus etiã
exponas, nõ ad ludibrium aut conuicia, sed ad suplitia mor-
tesq; sexcentas te ipsum eijcies. Ibi si Theseus aliquis, aut Pa-
troclus prodeat qui tam abest, ut deserat ut etiã propugnet,
quid sanctius dici poterit? quid fidelius? quid Christiano
homine dignius? Prodeunt autẽ hac tempestate multi quos
idololatriæ impatiẽtia cogit ueritati patrocinari, docent nõ
adorari posse citra piaculum quod uidetur, docent carnem
nihil prodesse, docent Christi corpoream carnẽ non edi pos-
se: Illos si auxilio nostro destituamus, inertium seruatorũ ob-
iurgationem non effugiemus, præsertim cum alij rei quidẽ
non ignari, silentij tamen beneficio cuticulæ consulant, alij
uero omnem mandragoram sic ebiberint, ut ad spiritalẽ in-
tellectum nullis neq; pugnis neq; sibilis excitari queant. Ste-
mus à ueritate ut cunq; uetura sæcula sint eam tractaturi, sal-
tem nos nõ cessauerimus. Caducæ mentes sunt, quæ propter
carnem tumultuãtur, quæ nulla promissione beat: plenæ aut
roboris, duraturæq; in sempiternum, quæ crucifixi abũdan-
ti gratiæ hærent: hi em̄ habebunt uitã æternam. Legite ergo
istud nostrũ subsidiolum, & ex fide iudicate, nec eos metuite
qui gigantum quorundã noĩbus aliter sentientium, uictoriã
sibi miserã pollicẽtur. Satis habemus armorum. Seruet uos
Christus incolumes. Ex Tiguro. 17. Augusti. anno. 1525.

A iij

BLB

Badische Landesbibliothek
Karlsruhe